

СЪД НА ЕВРОΠΕΪΚΙΤΕ ОБЩНОСТИ
TRIBUNAL DE JUSTICIA DE LAS COMUNIDADES EUROPEAS
SODNÍ DVŮR EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ
DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABERS DOMSTOL
GERICHTSHOF DER EUROPÄISCHEN GEMEINSCHAFTEN
EUROOPA ÜHENDUSTE KOHUS
ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ
COURT OF JUSTICE OF THE EUROPEAN COMMUNITIES
COUR DE JUSTICE DES COMMUNAUTÉS EUROPÉENNES
CÚIRT BHREITHIÚNAIS NA gCÓMHPHOBAL EORPACH
CORTE DI GIUSTIZIA DELLE COMUNITÀ EUROPEE
EIROPAS KOPIENU TIESA

LUXEMBOURG

EUROPOS BENDRIJŲ TEISINGUMO TEISMAS
AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK BÍRÓSÁGA
IL-QORTI TAL-GUSTIZZJA TAL-KOMUNITAJIET EWROPEJ
HOF VAN JUSTITIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN
TRYBUNAŁ SPRAWIEDLIWOŚCI WSPÓLNOT EUROPEJSKICH
TRIBUNAL DE JUSTIÇA DAS COMUNIDADES EUROPEIAS
CURTEA DE JUSTIȚIE A COMUNITĂȚILOR EUROPENE
SÚDNY DVOR EURÓPSKÝCH SPOLOČENSTEV
SODIŠČE EVROPSKIH SKUPNOSTI
EUROOPAN YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN
EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS DOMSTOL

Υπηρεσία Τύπου και Πληροφόρησης

ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΥΠΟΥ αριθ. 73/07

της 16ης Οκτωβρίου 2007

Απόφαση του Δικαστηρίου στην υπόθεση C-411/05

Félix Palacios de la Villa κατά Cortefiel Servicios SA

**ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΔΙΕΥΚΡΙΝΙΖΕΙ ΤΟΥΣ ΟΡΟΥΣ ΥΠΟ ΤΟΥΣ ΟΠΟΙΟΥΣ ΤΑ ΚΡΑΤΗ
ΜΕΛΗ ΜΠΟΡΟΥΝ ΝΑ ΠΡΟΒΛΕΠΟΥΝ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΗ ΜΕΤΑΧΕΙΡΙΣΗ ΛΟΓΩ
ΗΛΙΚΙΑΣ**

Ο στόχος που προκύπτει από το γενικό πλαίσιο μιας εθνική ρύθμισης, να διευκολυνθεί η πρόσβαση στην απασχόληση με την καλύτερη κατανομή της μεταξύ των γενεών, μπορεί, καταρχήν, ότι δικαιολογεί «αντικειμενικά και λογικά», «στο πλαίσιο του εθνικού δικαίου» τη διαφορετική μεταχείριση λόγω ηλικίας που θεσπίζουν τα κράτη μέλη.

Μια οδηγία του 2000¹ σκοπεύει τη θέσπιση γενικού πλαισίου για την καταπολέμηση, στον τομέα της απασχόλησης και της εργασίας, ορισμένων μορφών δυσμενούς διάκρισης και μεταξύ αυτών της διάκρισης λόγω ηλικίας. Η διαφορετική μεταχείριση που συνδέεται άμεσα με την ηλικία συνιστά, καταρχήν, δυσμενή διάκριση που απαγορεύεται από το κοινοτικό δίκαιο. Ωστόσο, η οδηγία δίνει τη δυνατότητα στα κράτη μέλη να προβλέπουν τέτοια διαφορετική μεταχείριση ως μη συνιστώσα διάκριση οσάκις δικαιολογείται αντικειμενικά και λογικά στο πλαίσιο του εθνικού δικαίου, από θεμιτό στόχο και ιδίως από θεμιτούς στόχους της πολιτικής στον τομέα της απασχόλησης και της αγοράς εργασίας. Επιπλέον, τα μέσα επίτευξης του στόχου αυτού πρέπει να είναι πρόσφορα και αναγκαία.

Η ισπανική νομοθεσία θεωρεί έγκυρες τις ρήτρες υποχρεωτικής συνταξιοδότησης που περιέχονται σε συλλογικές συμβάσεις και απαιτούν ως μοναδική προϋπόθεση ότι ο εργαζόμενος έχει συμπληρώσει το όριο ηλικίας –που καθορίζεται στο 65ο έτος– για τη συνταξιοδότηση και ότι πληροί τα λοιπά κριτήρια στον τομέα της κοινωνικής ασφάλισης για τη θεμελίωση δικαιώματος συντάξεως βασιζομένης σε εισφορές.

Ο F. Palacios de la Villa εργαζόταν στην εταιρία Cortefiel από το 1981 ως διευθυντής οργανώσεως. Το 2005, η Cortefiel του ανακοίνωσε τη λύση της συμβάσεως εργασίας, για τον λόγο ότι συμπλήρωσε την ηλικία υποχρεωτικής συνταξιοδότησης. Κατά τον χρόνο της ανακοινώσεως αυτής ο F. Palacios de la Villa είχε συμπληρώσει τις αναγκαίες περιόδους

¹ Οδηγία 2000/78/EK του Συμβουλίου, της 27ης Νοεμβρίου 2000, για τη διαμόρφωση γενικού πλαισίου για την ίση μεταχείριση στην απασχόληση και την εργασία (ΕΕ L 303, σ. 16).

εργασίας για να λάβει σύνταξη από το σύστημα κοινωνικής ασφαλίσεως σε ποσοστό 100 % της βάσεως εισφορών του.

Θεωρώντας ότι η ανακοίνωση αυτή ισοδυναμούσε με απόλυση, ο F. Palacios de la Villa, άσκησε αγωγή ενώπιον του ισπανικού δικαστηρίου που υπέβαλε στο Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων διάφορα προδικαστικά ερωτήματα σχετικά με την ερμηνεία της οδηγίας 2000, για τη διαμόρφωση γενικού πλαισίου για την ίση μεταχείριση στην απασχόληση και την εργασία.

Κατ' αρχάς, το Δικαστήριο υπογραμμίζει ότι μια εθνική νομοθεσία, κατά την οποία το γεγονός ότι ο εργαζόμενος συμπληρώνει το όριο ηλικίας για την υποχρεωτική συνταξιοδότηση συνεπάγεται αυτομάτως τη λύση της σχέσεως εργασίας του, επηρεάζει τη διάρκεια της σχέσεως εργασίας που έχει συναφθεί μεταξύ του εργαζομένου και του εργοδότη του και γενικότερα την άσκηση από τον εργαζόμενο της επαγγελματικής δραστηριότητάς του, εμποδίζοντας τη συμμετοχή του στην ενεργό ζωή, στο μέλλον. Συνεπώς μια τέτοια νομοθεσία κράτους μέλους θεσπίζει κανόνες που αφορούν «τις εργασιακές συνθήκες και τους όρους απασχόλησης, συμπεριλαμβανομένων των απολύσεων και των αμοιβών» κατά την έννοια της οδηγίας 2000/78 και κατά συνέπεια, εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας.

Στη συνέχεια το Δικαστήριο κρίνει ότι μια εθνική νομοθεσία αυτού του είδους πρέπει να θεωρηθεί ότι επιβάλλει άμεσα λιγότερο ευνοϊκή μεταχείριση στους εργαζομένους που συμπληρώνουν την ηλικία αυτή σε σύγκριση με όλα τα άλλα πρόσωπα που εξακολουθούν να εργάζονται. Η ρύθμιση αυτή εισάγει συνεπώς διαφορετική μεταχείριση στηριζόμενη άμεσα στην ηλικία.

Στη συνέχεια, το Δικαστήριο εξετάζει την ενδεχομένη δικαιολόγηση αυτής της διαφορετικής μεταχείρισης.

Το Δικαστήριο υπογραμμίζει ότι η ισπανική ρύθμιση θεσπίστηκε με την προτροπή των κοινωνικών εταίρων στο πλαίσιο μιας **εθνικής πολιτικής που έχει ως στόχο να διευκολύνει την πρόσβαση στην απασχόληση με την καλύτερη κατανομή της μεταξύ των γενεών. Το γεγονός ότι η ρύθμιση αυτή δεν αναφέρεται ρητά σε στόχο τέτοιας φύσεως δεν σημαίνει ότι αυτή δεν μπορεί να δικαιολογηθεί.**

Συγκεκριμένα, **το Δικαστήριο κρίνει ότι από άλλα στοιχεία του γενικού πλαισίου του συγκεκριμένου μέτρου μπορεί να καθίσταται δυνατός ο προσδιορισμός του στόχου που διαπνέει το μέτρο, ενόψει ασκήσεως δικαστικού ελέγχου ως προς το αν αυτό δικαιολογείται.**

Από το πλαίσιο εντός του οποίου θεσπίστηκε η ισπανική ρύθμιση, το Δικαστήριο συνάγει ότι οι σχετικές διατάξεις σκοπούν να ρυθμίσουν την εθνική αγορά απασχόλησης με σκοπό ιδίως τη μείωση της ανεργίας. Η νομιμότητα ενός τέτοιου στόχου γενικού συμφέροντος δεν μπορεί ευλόγως να τεθεί εν αμφιβόλω εξεταζόμενη υπό το φως της οδηγίας 2000 καθώς και των Συνθηκών ΕΕ και ΕΚ, δεδομένου ότι η επίτευξη υψηλού επιπέδου απασχόλησης αποτελεί ένα από τους στόχους που επιδιώκει τόσο η Ευρωπαϊκή Ένωση όσο και η Κοινότητα.

Συνεπώς ένας τέτοιος στόχος πρέπει, καταρχήν, να θεωρηθεί ότι δικαιολογεί «αντικειμενικά και λογικά», «στο πλαίσιο του εθνικού δικαίου» όπως προβλέπει η οδηγία 2000, τη διαφορετική μεταχείριση λόγω ηλικίας που θεσπίζουν τα κράτη μέλη.

Τέλος, το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι, στο παρόν στάδιο εξελίξεως του κοινοτικού δικαίου, τα κράτη μέλη καθώς και, ενδεχομένως, οι κοινωνικοί εταίροι στο εθνικό επίπεδο έχουν ευρύ περιθώριο εκτιμήσεως στην επιλογή όχι μόνον της επιδίωξης συγκεκριμένου στόχου μεταξύ

άλλων στον τομέα της κοινωνικής πολιτικής και της απασχολήσεως αλλά και στον καθορισμό των μέτρων μέσω των οποίων μπορεί να επιτευχθεί ο στόχος αυτός. Τα εθνικά μέτρα που προβλέπονται στο πλαίσιο αυτό δεν μπορούν πάντως να υπερβαίνουν το επίπεδο που είναι «πρόσφορο και αναγκαίο» για την επίτευξη του στόχου που επιδιώκει το συγκεκριμένο κράτος μέλος.

Ακριβώς όμως δεν είναι παράλογο να θεωρούν οι αρχές ενός κράτους μέλους ότι η υποχρεωτική συνταξιοδότηση λόγω του ότι ο εργαζόμενος συμπληρώνει το προβλεπόμενο όριο ηλικίας μπορεί να είναι πρόσφορο και αναγκαίο μέτρο για την επίτευξη του θεμιτού στόχου που προβάλλεται στο πλαίσιο της εθνικής πολιτικής στο τομέα της απασχόλησης και είναι η προώθηση της πλήρους απασχολήσεως με τη διευκόλυνση της πρόσβασης στην αγορά εργασίας.

Επιπλέον, το μέτρο δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι συνιστά υπέρμετρη προσβολή των θεμιτών προσδοκιών των εργαζομένων που συνταξιοδοτούνται υποχρεωτικά λόγω του ότι συμπλήρωσαν το προβλεπόμενο όριο ηλικίας, εφόσον η σχετική νομοθεσία δεν στηρίζεται μόνο σε συγκεκριμένη ηλικία αλλά λαμβάνει επίσης υπόψη το γεγονός ότι οι ενδιαφερόμενοι λαμβάνουν μετά τη λήξη της επαγγελματικής σταδιοδρομίας τους σημαντικό αντισταθμισμα υπό τη μορφή συντάξεως, όπως αυτή που προβλέπει η επίδικη στην κύρια δίκη ρύθμιση, το επίπεδο της οποίας είναι εύλογο.

Κατά συνέπεια, το Δικαστήριο κρίνει ότι η ρύθμιση αυτή δεν είναι ασυμβίβαστη με τις απαιτήσεις της οδηγίας 2000 για τη διαμόρφωση γενικού πλαισίου για την ίση μεταχείριση στην απασχόληση και την εργασία.

Ανεπίσημο έγγραφο προοριζόμενο για τα μέσα μαζικής ενημερώσεως, το οποίο δεν δεσμεύει το Δικαστήριο.

Γλώσσες στις οποίες διατίθεται: BG CS DE EN ES EL FR HU IT NL PL PT RO SK SL

Το πλήρες κείμενο της αποφάσεως βρίσκεται στην ιστοσελίδα του Δικαστηρίου
<http://curia.europa.eu/jurisp/cgi-bin/form.pl?lang=EL&Submit=rechercher&numaff=C-415/05>

Μπορείτε, κατά κανόνα, να το συμβουλευθείτε από τις 12 το μεσημέρι, ώρα Κεντρικής Ευρώπης, κατά την ημερομηνία της δημοσίευσής της αποφάσεως.

Για περισσότερες πληροφορίες επικοινωνήστε με την κα Estella Cigna-Αγγελίδη
Τηλ.: (00352) 4303 2582 Fax: (00352) 4303 2674